

30 oktober 2024

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

NOGMAALS: ROUTE VOOR EEN MBO-AD-SPECIALIST
(meer visueel bekeken – twee scenario's)
(meedenken?)

1 Inleiding

Een paar weken geleden hebben we een scenario geschetst voor een mogelijk nieuwe leerlijn die het mbo en het hbo verbindt. Daarvoor is wel aanvullende wetgeving nodig, maar het lijkt ons toch een prima uitbreiding van de mogelijkheden om mensen op te leiden voor allerlei specialistische functies en beroepen. Het is, zoals toen aangegeven, een combinatie van een mbo-4-opleiding en de Ad, door puur gebruik te maken van de kern van de betrokken opleidingen, gericht op zo'n specialisme, als leerroute eindigend op niveau 5. Maar we geven verderop ook een tweede optie die echter veel meer past bij het vormgeven van een bedrijfsopleiding en daarom ook eerder privaat door het werkveld is te financieren.

2 Scenario 1

De leerlijn mbo-Ad is normaal gesproken nominaal een route van 5 jaren, 3 voor het mbo en 2 voor de Ad. In bepaalde sectoren is de route 5,5 of 6 jaren lang, vooral in de techniek, maar we gaan voor het gemak alhier uit van die 5 jaren voor deze weg naar 'de mbo-Ad-specialist'. Door alleen de relevante eenheden te nemen die tot de kern van het specialisme in het mbo en van het Ad-programma te rekenen zijn, krijgt het geheel een smalle vorm met een lengte van 3,5 jaren. Het is een aanpak die ook wel in andere landen is te vinden, als een duidelijke 'beroepskolom-route'.

We geven dit scenario visueel weer. In het eerste schema gaat om het om de reguliere situatie met drie mbo- en twee Ad-leerjaren. Voor het gemak geven we een mbo-leerjaar ook maar gewoon 60 studiepunten mee, al wordt die eenheid formeel in het mbo niet gebruikt. Een vakje omvat dan 6 of 12 studiepunten.

Het tweede schema is de route voor de 'mbo-Ad-specialist'. Het is uiteraard slechts een voorbeeld van hoe het geheel in elkaar kan worden gestoken.

Schema 1

5	Ad	H	I				L	M		60 sp	
4	Ad		A	B		D	E	F	G	60 sp	
3	MBO				12	13		15	16	60 sp	
2	MBO	5			8		9		10	11	60 sp
1	MBO	1	2			3			4		60 sp

Schema 2

3,5	Ad	J	K	L	M	30 sp					
3	Ad	A	B	C	D	E	F	G	H	I	60 sp
2	MBO		9	10	11	12	13	14	15	16	60 sp
1	MBO	1	2	3	4	5	6	7	8		60 sp

Er zijn derhalve delen 'geadopteerd' maar vervolgens wel bewerkt en aangepast voor deze specialistische route. Ook zijn er specifieke eenheden opgenomen, wellicht passend bij certificaten die binnen het betreffende bedrijfsleven worden ingezet.

Uiteraard zitten er praktijkonderdelen in, met aan het eind een afstudeerproject. Verder wordt door de betrokken instellingen bekeken waar eenheden worden gegeven en wie daarbij betrokken zijn.

Zoals gezegd, het is een raamwerk, een voorbeeld van hoe de route is in te vullen. Men kan altijd nog kiezen voor een extra brugdeel na het tweede mbo-jaar, samen als ROC en hogeschool te verzorgen, als bepaalde aanvullende vakkennis nodig is om de route zo soepel mogelijk te kunnen laten doorlopen.

Door gebruik te maken van reguliere opleidingen is het mogelijk om deze route voor bekostiging door de overheid in aanmerking te laten komen. Bepaalde delen kunnen leiden tot een formeel certificaat, alleen of als bundel.

Degenen die de gehele route met succes doorlopen, ontvangen een formeel getuigschrift en mogen de graad Associate degree gebruiken. Dat kan gebeuren met een toevoeging, zoals: Ad-S. Mocht iemand na het mbo-deel stoppen, kan een mbo-certificaat worden uitgereikt, met daarbij een formeel supplement ter toelichting.

3 Scenario 2

Een tweede scenario dat eigenlijk al simpelweg mogelijk is om binnen het huidige onderwijs- en scholingsstelsel vorm te geven, is het maken van een leerroute van 3,5 jaren die (vooral) is opgebouwd uit 'bedrijfs certificaten' die binnen het werkveld worden verstrekt na het volgen van korte private programma's.

Daarvoor wordt bezien welke korte specialistische programma's op mbo-niveau resp. Ad-niveau worden gegeven voor werkenden. Die kunnen worden verzorgd, verder ontwikkeld, geactualiseerd en geborgd door branches, bedrijfstakken, beroepsverenigingen en andere organisaties die normaal gesproken door HRM-managers worden ingeschakeld.

Er is op basis van deze programma's een leerroute op te stellen van een aantal jaren. Het is dan de vraag in hoeverre en in welke mate ROC's en hogescholen hierbij betrokken kunnen zijn, gelet op het feit dat het om een privaat geheel gaat. In ieder geval kunnen voor gemeenschappelijke certificaten afspraken worden gemaakt over samenwerking, met docenten, lesmateriaal en andere zaken waarvan een ROC en een hogeschool mede kunnen profiteren door de directe lijnen met de aanbieders van die korte specialistische programma's. Wellicht dat de overheid ook nog iets kan betekenen, denkend aan subsidies die passen bij het 'levenlang ontwikkelen', maar het werkveld zal toch de grootste contributeur (moeten) zijn.

Het geheel kan worden ingeschaald bij het NLQF op niveau 5. Er moet dan een formele organisatie zijn die zich als eigenaar en beheerder opwerpt bij het NCP van het NLQF, om te voorkomen het geheel -tig keer dient te worden beoordeeld. Maar goed, er is altijd wel een stichting op te richten in goed overleg.

4 Werkgroepje

Zoiets als bij scenario 1 wordt geschetst is deze leerroute een aanvulling op hetgeen nu binnen het bekostigde onderwijsstelsel wordt aangeboden. Dat betekent dat de overheid in principe een traject in werking moet zetten om te bezien wat mogelijk is om dit voor elkaar te krijgen. Er kan worden besloten om er een experiment van te maken, als de betrokken partijen aangeven bereid te zijn om daarin te gaan participeren.

Het mooiste zou zijn als de overheid wordt gevoed met een 'basisplan' waarin wordt ingegaan op zaken rond vormgeving, wet- en regelgeving, inhoud, kwaliteitsborging en andere aspecten die van belang kunnen zijn.

Mocht u interesse hebben om mee te denken, stuur ons een bericht en dan kijken we of er over enige tijd een startmoment kan zijn, online.